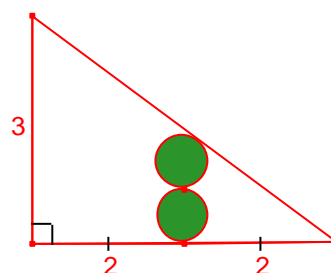

Problemes de Geometria per a l'ESO 297

2961.- Els catets del triangle rectangle de la figura, són 3, 4.
 Calculeu el radi de les dues circumferències iguals.

Solució:

Siga el triangle rectangle $\triangle ABC$, $\overline{AB} = 4$, $\overline{AC} = 3$, $\overline{BC} = 5$

Siga T el punt mig del catet \overline{AB}

Siga la circumferència de centre O i radi $\overline{OT} = r$

Siga la circumferència de centre P i radi $\overline{PK} = r$

Pel centre O tracem una paral·lela al costat \overline{AC} que talla la circumferència de centre O en el punt L .

Pel punt L tracem una perpendicular al costat \overline{AB} que talla el triangle en els punts D, E .

Pel punt K tracem una paral·lela al costat \overline{AC} que talla la recta DE en el punt F i la hipotenusa en el punt G .

Considerem el triangle rectangle $\triangle EFG$

$$\overline{DB} = 2 + r$$

Els triangles rectangles $\triangle EDB$, $\triangle CAB$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\overline{DE} = \frac{3}{4}(2 + r)$$

$$\overline{EF} = \frac{3}{4}(2 + r) - 2r = \frac{3}{2} - \frac{5}{4}r$$

Els triangles rectangles $\triangle EFG$, $\triangle CAB$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

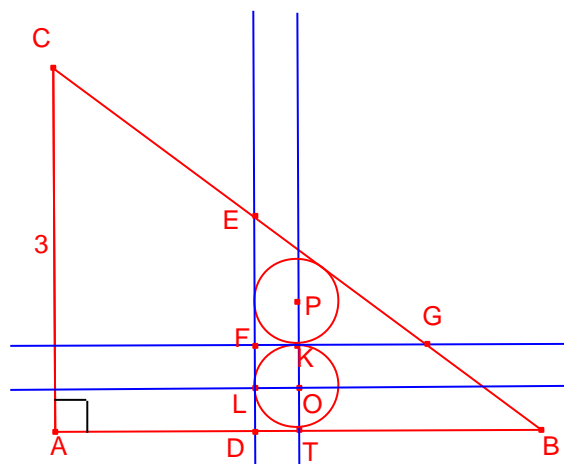
$$\overline{FG} = \frac{4}{3}\left(\frac{3}{2} - \frac{5}{4}r\right) = 2 - \frac{5}{3}r, \overline{EG} = \frac{5}{3}\left(\frac{3}{2} - \frac{5}{4}r\right) = \frac{5}{2} + \frac{25}{12}r$$

El radi de la circumferència inscrita al triangle $\triangle EFG$ és:

$$r = \frac{\left(\frac{3}{2} - \frac{5}{4}r\right) + \left(2 - \frac{5}{3}r\right) - \left(\frac{5}{2} + \frac{25}{12}r\right)}{2}$$

Resolent l'equació:

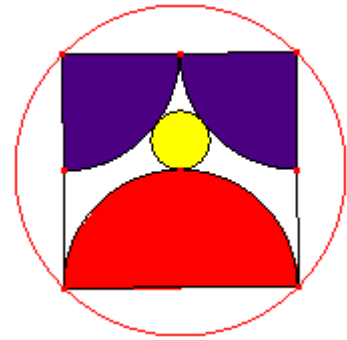
$$r = \frac{6}{17}$$

2962.- En una circumferència s'ha inscrit un quadrat.
 En el quadrat s'ha dibuixat dos quadrants iguals i una
 semicircumferència.

Una circumferència és tangent als dos quadrants i al
 semicercle.

Calculeu la proporció entre les àrees del cercle groc i el
 cercle exterior

Solució:

Siga el quadrat $ABCD$ de centre O i costat $\overline{AB} = 2R$

Siga M el punt mig del costat \overline{CD}

El radi de la circumferència exterior és $\overline{OA} = R\sqrt{2}$

Siga la circumferència de centre P i radi $\overline{PO} = \overline{PT} = r$

$\overline{PC} = r + R, \overline{PM} = R - r, \overline{CM} = R$

Aplicant el teorema de Pitàgores al triangle

rectangle $\triangle PMC$:

$$(R + r)^2 = (R - r)^2 + R^2$$

Simplificant:

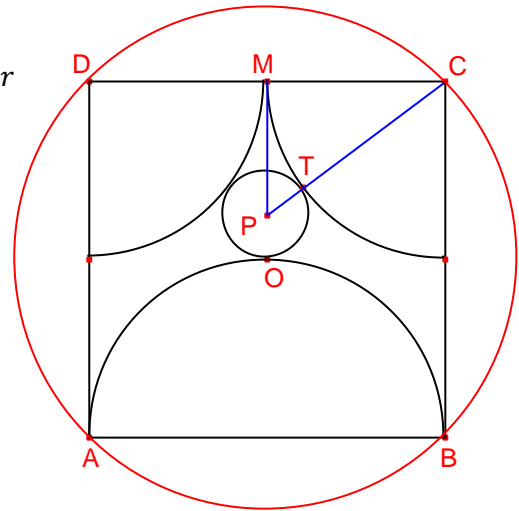
$$4Rr = R^2$$

Resolent l'equació:

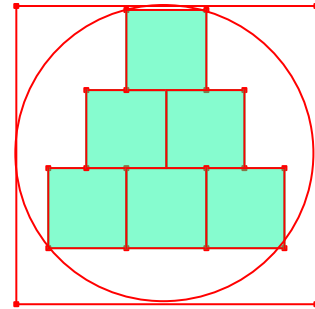
$$r = \frac{1}{4}R$$

La proporció entre les àrees és:

$$\frac{S_P}{S_O} = \frac{r^2}{(R\sqrt{2})^2} = \frac{\frac{1}{16}}{2} = \frac{1}{32}$$

2963.- Sis quadrats iguals estan dins d'una circumferència.
 La circumferència està inscrita en un quadrat.
 Calculeu la proporció entre l'àrea de la regió ombrejada i l'àrea del quadrat exterior.

Solució:

Siga la circumferència de centre O i radi $\overline{OK} = R$

Siga el quadrat $ABCD$ circumscribit a la circumferència de costat $\overline{AB} = 2R$

Siga el quadrat de costat $\overline{PL} = c$

$\overline{KP} = 2c, \overline{MP} = 3c$

Aplicant el teorema de Pitàgores als triangles rectangles $\triangle KPM, \triangle MPL$:

$\overline{KM} = c\sqrt{13}, \overline{LM} = c\sqrt{10}$

Siga $\alpha = \angle MKL$

$$\sin \alpha = \frac{3}{\sqrt{13}}$$

El triangle $\triangle KLM$ està inscrit en la circumferència.

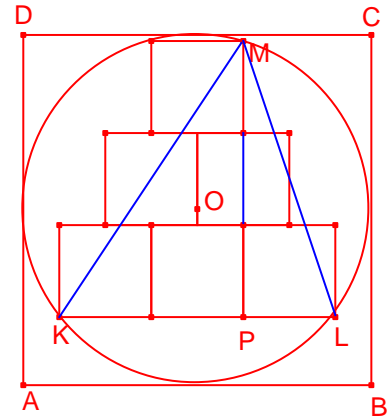
Aplicant el teorema dels sinus:

$$\frac{c\sqrt{10}}{\frac{3}{\sqrt{13}}} = 2R$$

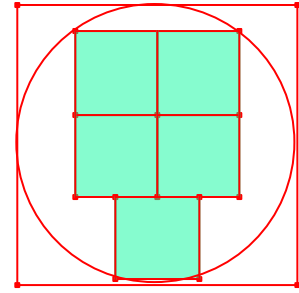
$$2R = \frac{\sqrt{130}}{3}c$$

La proporció entre les àrees és:

$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_{ABCD}} = \frac{6 \cdot c^2}{(2R)^2} = \frac{6 \cdot c^2}{\frac{130}{9}c^2} = \frac{27}{65}$$

2964.- Cinc quadrats iguals estan dins d'una circumferència. La circumferència està inscrita en un quadrat. Calculeu la proporció entre l'àrea de la regió ombrejada i l'àrea del quadrat exterior.

Solució:

Siga la circumferència de centre O i radi $\overline{OK} = R$

Siga el quadrat $ABCD$ circumscribit a la circumferència de costat $\overline{AB} = 2R$

Siga el quadrat de costat $\overline{LQ} = c$

$$\overline{LP} = \frac{1}{2}c, \overline{MP} = 3c, \overline{KP} = \frac{3}{2}c$$

Aplicant el teorema de Pitàgores als triangles rectangles

$\triangle KPM, \triangle MPL$:

$$\overline{KM} = c \frac{3\sqrt{5}}{2}, \overline{LM} = c \frac{\sqrt{37}}{2}$$

Siga $\alpha = \angle MKL$

$$\sin \alpha = \frac{2}{\sqrt{5}}$$

El triangle KLM està inscrit en la circumferència.

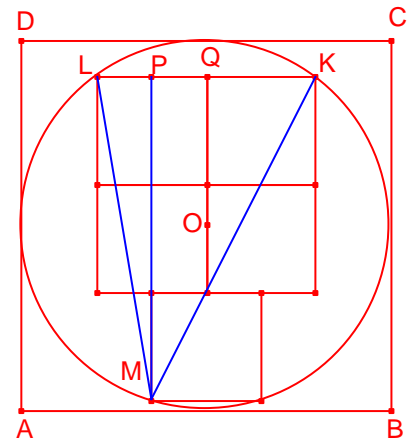
Aplicant el teorema dels sinus:

$$\frac{c \frac{\sqrt{37}}{2}}{\frac{2}{\sqrt{5}}} = 2R$$

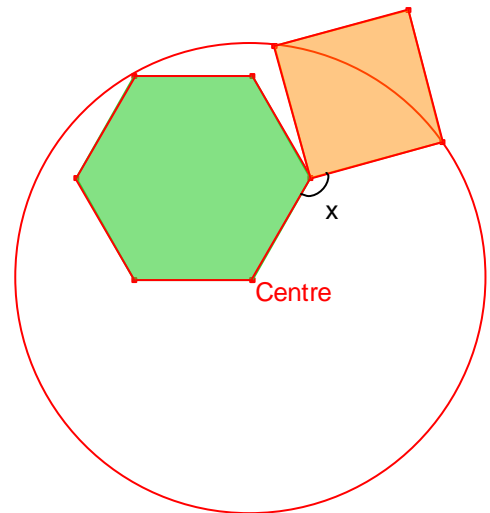
$$2R = \frac{\sqrt{185}}{4}c$$

La proporció entre les àrees és:

$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_{ABCD}} = \frac{6 \cdot c^2}{(2R)^2} = \frac{6 \cdot c^2}{\frac{185}{16}c^2} = \frac{96}{185}$$

2965.- En la figura, un vèrtex de l'hexàgon regular és el centre de la circumferència. Calculeu la mesura de l'angle x que forma el costat de l'hexàgon i el costat del quadrat.

Solució:

Siga la circumferència de centre O .

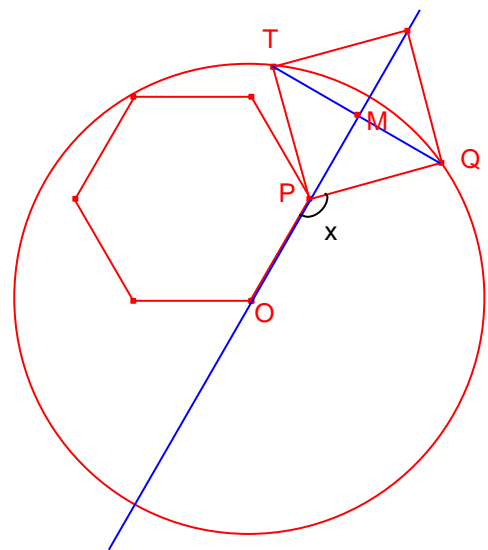
Siga $\angle OPQ = x$

La mediatriu de la corda \overline{QT} passa pel centre O de la circumferència.

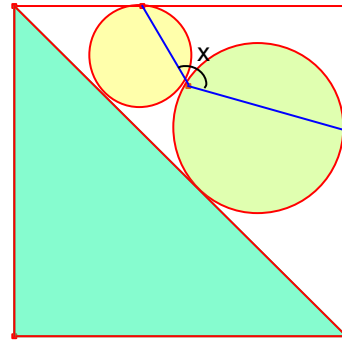
Siga M el punt mig de la corda \overline{QT}

Els punts O, P, M estan alineats.

$x = 180^\circ - \angle MPQ = 135^\circ$

2966.- En el quadrat de la figura s'han dibuixat dues circumferències tangents i tangents a la diagonal i als costats.
 Calculeu la mesura del l'angle x

Solució:

Siga $\angle KLT = \angle QTL = \alpha$

Siga $\angle PKT = \angle PTK = \beta$

Siga J la projecció de P sobre QN .

Siga $\gamma = \angle QPJ$

$\angle MPK = 135^\circ, \angle NQL = 135^\circ$

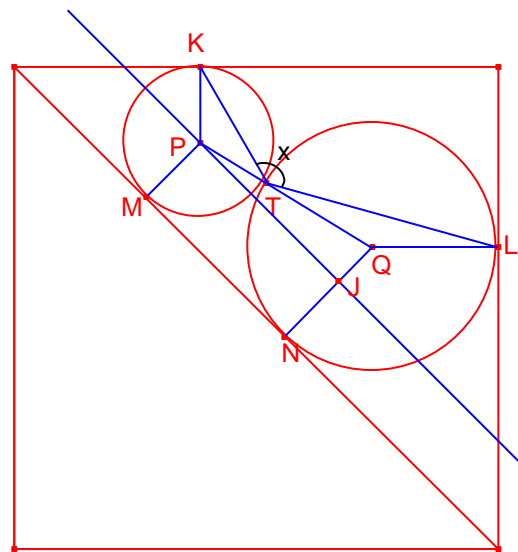
$180^\circ - 2\beta + 135^\circ + 90^\circ + \gamma = 360^\circ$

$180^\circ - 2\alpha + 135^\circ + 90^\circ - \gamma = 360^\circ$

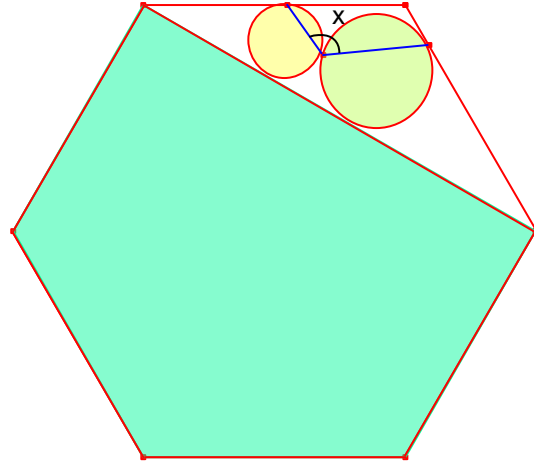
Sumant ambdues expressions:

$\alpha + \beta = 45^\circ$

Aleshores, $x = 135^\circ$

2967.- En l'hexàgon regular de la figura s'han dibuixat dues circumferències tangents i tangents a la diagonal i als costats. Calculeu la mesura del l'angle x

Solució:

Siga $\angle KLT = \angle QTL = \alpha$

Siga $\angle PKT = \angle PTK = \beta$

Siga J la projecció de P sobre QN.

Siga $\gamma = \angle QPJ$

$\angle MPK = 150^\circ, \angle NQL = 150^\circ$

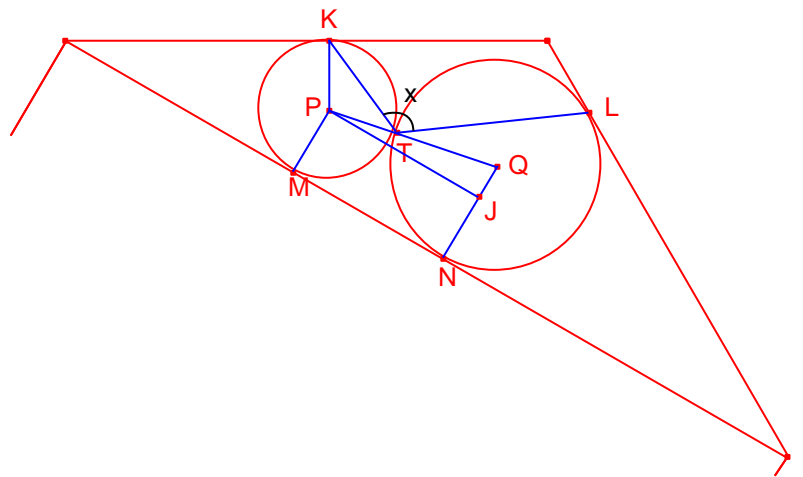
$180^\circ - 2\beta + 150^\circ + 90^\circ + \gamma = 360^\circ$

$180^\circ - 2\alpha + 150^\circ + 90^\circ - \gamma = 360^\circ$

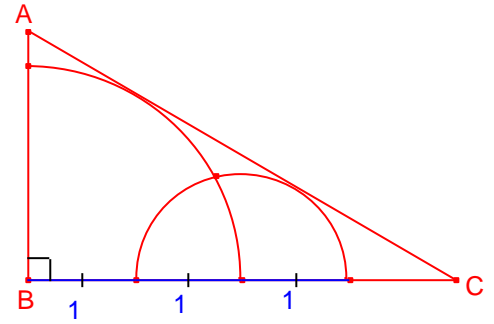
Sumant ambdues expressions:

$\alpha + \beta = 60^\circ$

Aleshores, $x = 120^\circ$

2968.- Calculeu l'àrea del triangle rectangle $\triangle ABC$ on hi ha dibuixats un quadrant i un semicercle.

Solució:

Siga el quadrant de centre B i radi $\overline{BL} = \overline{BS} = 2$

Siga el semicercle de centre L i radi $\overline{LM} = \overline{LT} = 1$

Siga $\overline{CM} = a$

Els triangles rectangles $\triangle BSC$, $\triangle LTC$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

$$\frac{1}{2} = \frac{1+a}{3+a}$$

Resolent l'equació $a = 1$

$$\frac{\overline{LT}}{\overline{LC}} = \frac{1}{2}$$

Aplicant el teorema de Pitagores al triangle rectangle $\triangle LTC$:

$$\overline{TC} = \sqrt{3}$$

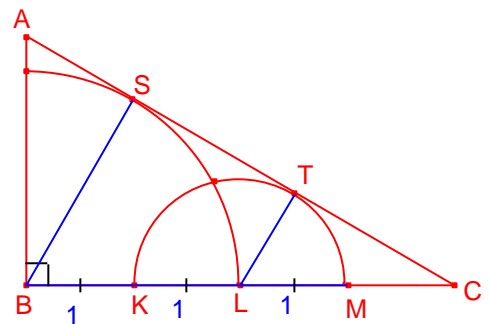
Els triangles rectangles $\triangle ABC$, $\triangle LTC$ són semblants.

Aplicant el teorema de Tales:

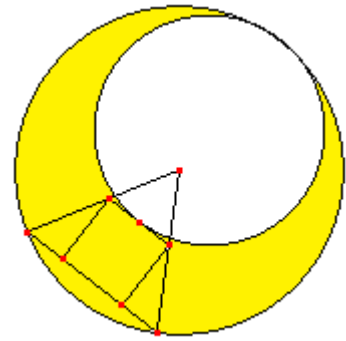
$$\frac{\overline{AB}}{\overline{AC}} = \frac{4}{3}\sqrt{3}$$

L'àrea del triangle $\triangle ABC$ és:

$$S_{ABC} = \frac{1}{2} \cdot 4 \cdot \frac{4}{3}\sqrt{3} = \frac{8}{3}\sqrt{3}$$

2969.- En la figura s'ha dibuixat un triangle equilàter, un quadrat inscrit i dues circumferències tangents interiors. Calculeu la proporció entre l'àrea ombrejada i l'àrea del cercle exterior.

Solució:

Siga el triangle equilàter $\triangle ABO$ de costat $\overline{OA} = R$ radi de la circumferència exterior.

Siga el quadrat $KLCD$ de costat $\overline{KL} = c$

$$\overline{AK} = \overline{BL} = \frac{\sqrt{3}}{3} c$$

$$\overline{AB} = R = \left(\frac{2\sqrt{3}}{3} + 1 \right) c$$

Resolent l'equació:

$$c = (2\sqrt{3} - 3)R$$

Siga M el punt mig del costat \overline{AB} .

$$\overline{OM} = \frac{\sqrt{3}}{2} R$$

$$\overline{OP} = \frac{\sqrt{3}}{2} R - c = \frac{6 - 3\sqrt{3}}{2} R$$

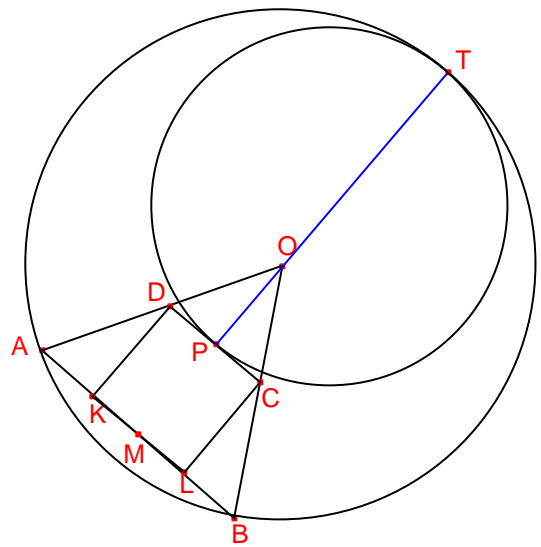
$$\overline{TP} = R + \overline{OP} = \frac{8 - 3\sqrt{3}}{2} R$$

El radi de la circumferència tangent interior és:

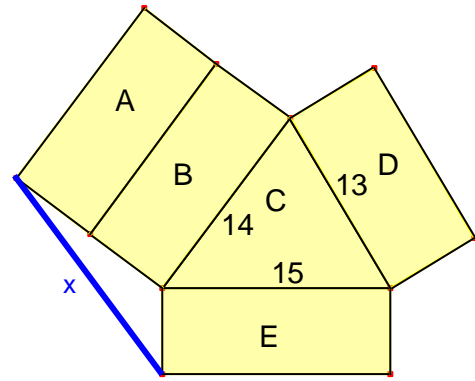
$$\frac{\overline{TP}}{2} = \frac{8 - 3\sqrt{3}}{4} R$$

La proporció entre les àrees és:

$$\frac{S_{\text{ombrejada}}}{S_o} = \frac{1 - \left(\frac{8 - 3\sqrt{3}}{4} \right)^2}{1} = \frac{-75 + 48\sqrt{3}}{16} \approx 0.5087$$

2870.- Els quatre rectangle i el triangle de la figura, tenen la mateixa àrea.
 Calculeu la mesura del segment x

Solució:

Siga el triangle $\triangle KLM$ de costats, $k = 13, l = 14, m = 15$
 Aplicant la fórmula d'Heró, l'àrea del triangle és:

$$S_{KLM} = \frac{\sqrt{42 \cdot 16 \cdot 14 \cdot 12}}{4} = 84$$

Els rectangles A, B tenen àrea 84, aleshores:

$$\overline{KF} = \overline{FG} = \frac{84}{14} = 6$$

$$\overline{KG} = 12$$

El rectangle E té àrea 84, aleshores:

$$\overline{KE} = \frac{84}{15} = \frac{28}{5}$$

Siga $\alpha = \angle LKM$.

Aplicant el teorema del cosinus al triangle $\triangle KLM$:

$$\cos \alpha = \frac{14^2 + 15^2 - 13^2}{2 \cdot 14 \cdot 15} = \frac{3}{5}$$

Aplicant el teorema del cosinus al triangle $\triangle KEG$:

$$x^2 = \left(\frac{28}{5}\right)^2 + 12^2 - 2 \cdot \frac{28}{5} \cdot 12 \cdot \cos(180^\circ - \alpha)$$

$$x^2 = \left(\frac{28}{5}\right)^2 + 12^2 + 2 \cdot \frac{28}{5} \cdot 12 \cdot \frac{3}{5}$$

Resolent l'equació:

$$x = 16$$

